

Информационен бюлетин Екологично земеделие Централна и Източна Европа

NR 27

С Е П Т Е М В Р И 2 0 1 0

Avalon

Avalon
Ние съдействаме за трайно развитие в екологично чувствителни селскостопански региони

Phone:
+31 (0)515 331955
Fax:
+31 (0)515 331980
office@avalon.nl
www.avalon.nl

EkoConnect

Интернационален център за екологично земеделие в Средна и Източна Европа

Phone:
+49 (0) 351-20 66 172
Fax:
+49 (0) 351-20 66 174
info@ekoconnect.org
www.ekoconnect.org

Драги читатели,

Драги читатели,

Радваме се да Ви представим последния информационен бюлетин за 2010 година. И през тази година работихме за неговото подобряване: към статиите например бяха прибавени снимки както и хиперлинкове в съдържанието. Също така бяха спечелени и нови абонати, много от които ни изпращат позитивни отзиви и полезна информация. Около 12 000 абонати в 60 страни вече редовно получават информационния ни бюлетин, който се издава на 10 езика. Ще се радваме, ако и Вие препоръчате нашия бюлетин или ни изпратите информации за публикуване. Ние благодарим на всички преводачи, спонсори и автори, които работят за осъществяването на тази публикация.

Зимните празници приближават и ние искаме да ви пожелаем Весела Коледа и щастлива Нова година. Надяваме се, че и през следващата година ще останем в контакт и ще продължим да Ви доставяме важни информации за екологичното селско стопанство.

Настоящият информационен бюлетин предлага множество положителни новини. Наскоро в различни страни бяха стартирани инициативи в областта на екологичното селско стопанство, достойни за подражание: в Турция се създава проект за екологично земеделие подпомогнат от правителството за цял един регион. В България холандските организации Авалон и Арк осъществяват специален природозащитен проект в Родопите. В Унгария активисти подпомагат развитието на регионалните екологични храни. На всички нива се работи за това, светът ни с всяка година да става по-екологичен.

Желаем Ви приятно четене.

Превод от немски: Таня Гочева-Боева

Съдържание:

1.

- [1. Турция планира разширяване на биологичното земеделие в Югоизточна Анатолия](#)
- [2. Стартиране на първата учебна година със здравословна биозакуска: един случай от Берлин](#)
- [3 Движението за биологично-динамично земеделие в Русия](#)
- [4. Биохрани с лице: Да деанонимизираме хранителната верига!](#)
- [5. Многостранни предимства за българските Родопи](#)
- [6. Зимният грах и зимната бакла в екологичното земеделие](#)
- [7. Белоруски производители на картофи се срещат с екоземеделци](#)
- [8. Локално хранене за глобална промяна в Унгария](#)
- [9. Събития:](#)

1. Турция планира разширяване на биологичното земеделие в Югоизточна Анатолия

Турският министър-председател стартира наскоро нов проект, който има за цел разширяването на екологичното селско стопанство в Югоизточна Анатолия. С изграждането на новия бент „Ататюрк“ на река Ефрат, напояваната площ в региона се увеличи от 340 000 на над един милион хектара.

Проектът носи със себе си риска от изтощаване на почвите чрез интензивно конвенционално земеделие, тъй като памукът е най-важната култура в тази част на страната. От друга страна богатите почви са капиталът на този регион, известен и под името Месопотамия и смятан за люлка на земеделието. За да гарантира запазването на този естествен капитал, турското правителство полага усилия да създаде институционална рамка, която да стимулира преориентирането на колкото може повече селски стопани към екологична обработка. Проектът Organic Agriculture Cluster засяга деветте провинции по дължината на турската граница със Сирия – т.нар. GAP-регион (GAP на турски е съкращението на „Проект Югоизточна Анатолия“). Затова и био-логото на този регион е GO – GAP Organic. Това лого ще обозначава биопродукти, които са отгледани на плодородни земи и с много слънце, и ще спомогне за развитието на един регион, който до неотдавна се числеше към най-бедните в Турция.

Възможните екологични вериги на добавена стойност се базират на производството на биологичен памук (за турската шивашка промишленост), домати (за доматен концентрат или за сушене на слънце), както и на маслодайни култури, шамфъстък и бадеми (за европейския и американския пазар). Тъй като особено на Арабския полуостров търсенето на биологични хранителни стоки бързо расте, регионът GAP би могъл да го снабдява с екологични плодове и зеленчуци и най-вече с животински продукти.

Екологичното земеделие не е ново за Турция и голяма част от екологичните лешници, стафиди, сушени кайсии, смокини и варива, преработвани в Европа, идват от Турция. Дълги години начело на списъка на турските биопродукти стояха био-ябълките. Наскоро те бяха изместени от биопамука. Днес екоплощите в Турция доближават границата от 200 000 ха, а броят на екостопаните надвишава 35 000. От декември 2004г. в Турция е в сила закон за екологичното земеделие, а наскоро страната значително увеличи шанса си да влезе в списъка на ЕС за трети страни на принципа за равностойност – една стъпка, която значително би улеснила износа на екологични продукти за Европа. В Турция има две активни екосдружения: ЕТО и Bugday, както и силна подкрепа от страна на населението за това, страната да остане свободна от ГМО.

Екологично обработваните площи в региона GAP възлизат само на 10 000 ха и се стопанисват от около 220 земеделски предприемачи. Въпреки това допълнителен растеж се очаква, след като се разкрият пазарни възможности и се гарантира финансова подкрепа за периода на преориентиране. Комбинацията от иновативни земеделци, търсещи нови ниши и гордостта на страната с дългогодишната ѝ земеделска традиция прави това предизвикателство да изглежда преодолимо.

Автор: Кристоф Арнт

Превод от немски език: Мария Тачева, редакция: Галина Димитрова

* * * * *

2. Стартиране на първата учебна година със здравословна биозакуска: един случай от Берлин

За много семейства това е първият контакт с екологично произведените хранителни стоки: 47 местни инициативи в Германия и Австрия се опитват да пласират биологични училищни закуски за първокласниците. Хиляди доброволци, хранителни производители, доставчици и спонсори се грижат за това, кутиите с биологични закуски да стоят на първия учебен ден на чина на първокласниците. Акцията с кутиите за закуска е ценна платформа за местните производители, която им позволява да рекламират биопродуктите си и да дадат приноса си към здравословното хранене на учениците. Една участничка в инициативата от Берлин разказва:

Christian Lietzmann

Потеглихме от Дрезден с колата в 6:30 ч. Възрастната двойка, която ни взе до Берлин (пътуването траеше 2 часа) беше толкова впечатлена от инициативата, че ни закараха чак до портите на Terra Naturkost, борсата за биологични продукти, където щеше да се проведе мероприятиято. Когато пристигнахме, в празния склад на Terra вече бяха подредени стотици маси, както и множество щайги с продукти, които чакаха да бъдат опаковани. След няколко въвеждащи думи от страна на Манфред Шмит, управителя на Terra, ни беше обяснен начина на действие. За да може всяко дете със сигурност да получи еднакъв брой продукти, трябваше да опаковаме зададените в списъка неща в точна последователност. Една част опаковаше филиите хляб, докато друга пълнеше кутиите. На всяка маса имаше 6 до 8 човека, от които всеки слагаше по нещо в кутиите: първо се слагаше хляба, следващия човек подаваше сока, после моркова и т.н. Работниците на транспортната фирма UPS прибираха пълните кашони с ярко жълтите кутии за закуска, запечатваха ги, адресираха ги и ги товареха в камионите. Целият склад гъмжеше от хора, които усърдно пакетираха, разговаряха и тичаха насам-натам, за да донесат нови кутии, кашони и продукти от различните пакетни станции. Времето премина като на шега и на всеки няколко часа беше съобщаван броя на вече готовите кутии за закуска. До обяд повечето маси бяха опразнени и продуктите, които трябваше да бъдат опаковани, постепенно изчезваха. Една фирма за кетъринг, работеща с биологични продукти, се погрижи за обяда на всички, така че последната кутия за закуска беше опакована в три следобед. Въпреки деловата атмосфера всички участници бяха много общителни и търсеха контакта с другите. В 16:00 ч. успяхме да тръгнем с кола за съвместно пътуване обратно за Дрезден. Бяхме уморени, но щастливи, защото можахме да допринесем за важната идея за здравословно, екологично хранене по училищата.

Фактите: На 30-ти август 2010 г. 53 000 първокласника от почти 1000 основни училища в Берлин и провинция Бранденбург получиха техните биологични кутии за закуска. Много местни знаменитости и политици участваха в мероприятиято. Около 45 фирми в Берлин и околността спонсорираха събитието с около 350 000 Евро, а 600 доброволци, работници от множество фирми, както и частни лица дойдоха да помагат при опаковането. С мащабната си транспортна акция UPS се погрижи всяка от кутиите за закуска да достигне предназначението си навреме в училищата от Берлин и провинция Бранденбург. Самите кутии също бяха спонсорирани и съдържаха пресен хляб, различни видове чай, морков, сок, различни видове масло и мармалад, сухи плодове и зърнени продукти. Родителите получиха информационни материали за инициативата, съвети за пазаруване в биосупермаркетите в тяхна близост и ваучер за един литър биомляко. Опитът от последните години показва, че дори родители, които никога досега не са имали контакт с биологични хранителни продукти, са посетили биосупермаркетите, за да получат техния литър мляко. От стартирането на кампанията за биологична закуска през 2002 г. с всяка година се организират нови и нови инициативи. Такива съществуват и в Австрия, а началото е положено и в други страни, като например Полша.

www.bio-brotbox.de www.terra-natur.com/unternehmen/biobrotbox_presse.php

Автор: Инка Заксе, EkoConnect e.V.

Превод от немски език: Мария Тачева* * * * *

3 Движението за биологично-динамично земеделие в Русия

В Западна Европа принципите на биологично-динамичното земеделие са познати от почти 100 години. В СССР името на Рудолф Щайнер, антропософията и всичко свързано с нея бяха забранени. Поради това биологично-динамичното земеделие стига до Русия едва след срива на Съветския съюз. Движението все още се намира в началото на развитието си и макар няколко земеделски стопани вече да произвеждат биологично-динамични продукти, такива рядко се намират по рафтовете на магазините..

Въвеждането на биологично-динамичното земеделие в Русия първоначално става по инициатива на германско-канадския фермер Бернхард Хак, който сътрудничи тясно с Мария Тун. Тя е автор на специален календар, който се използва в биологично-динамичното земеделие. През 1992г. той се заема с изграждането на биологично-динамично селскостопанско предприятие в село Болотово (ок. 150 км от Москва), обхващащо

100 ха, както и с разпространяването на биологично-динамичното земеделие. На базата на

ципи във фермата се произве-

зърно, хляб и зеленчуци. Още няколко германски активисти се заселват там, за да продължат

развитието на движението, така че след известно време фермата може да снабдява околните об-

щини и училища с продукцията си. Въпреки това преди година последният директор на предприя-

тието напусна Болотово поради административни проблеми. Днес той живее в Република Мордо-

вия, намираща се на около 700 км от Москва, близо до Нижни Новгород. Фермата, която управля-

ва сега, произвежда екологични продукти и за идната година той планира закупуването на допъл-

нителна земя, за да отглежда кози и произвежда биологично-динамични млечни продукти, пред-

назначени за продажба в Москва. Земята в Болотово, на която биологично-динамичният земе-

делски проект работи успешно толкова дълго време, днес за съжаление е оставена на угар.

Друг забележителен пример за биологично-динамична инициатива в Русия е семейство Тужили-

ни, което живее в Сибир, недалече от град Иркутск. Тужилини ръководят сдружение, наречено

"Хармония", в което дават информация за биологично-динамичното земеделие, издават он-

лайн-списание, произвеждат биологично-динамични препарати и посеви за продажба, както и

притежават малък онлайн-магазин, в който могат да се поръчат ръчно изработена козметика,

билкови чайове и сушени билки. www.biodynamics-sib.narod.ru

С подобни дейности се занимава и намиращата се от 1995г. в Санкт Петербург организация с не-

стопанска цел "Биодинамика". В момента Ирина Белякова, директор на "Биодинамика", счита ак-

тивното лобирание за идеята в регионалните правителства и запознаването на земеделци и уче-

ници с програмата на компанията за свои основни задачи в подпомагането на развитието на био-

логично-динамичното земеделие. Ежегодно "Биодинамика" организира голяма, траеща 5 дни кон-

ференция, при която се събират всички активисти на биологично-динамичното земеделие и ново-

дошлите могат да се запознаят с философията на метода, като обогатят теоретичните си позна-

ния и съберат практически опит. Планът за бъдещето предвижда основаването на център за обу-

чение, в който редовно ще се предлагат семинари и селскостопанските производители ще полу-

чават подкрепа. www.biodinamika.narod.ru

Най-успешният производствено ориентиран проект беше осъществен от компанията "Тульский

Зверобой". От 2007г. предприятието е екологично сертифицирано, а от миналата година в него

започнаха да се използват биологично-динамични препарати за растениевъдство. Всички продук-

ти могат да бъдат поръчани и онлайн на адрес www.gog-polyana.ru в Москва.

www.rgbstock.com/user/jarsem

нето на биологично-динамич-

биологично-динамични прин-

ждат мляко, млечни продукти,

зърно, хляб и зеленчуци. Още няколко германски активисти се заселват там, за да продължат

развитието на движението, така че след известно време фермата може да снабдява околните об-

щини и училища с продукцията си. Въпреки това преди година последният директор на предприя-

тието напусна Болотово поради административни проблеми. Днес той живее в Република Мордо-

вия, намираща се на около 700 км от Москва, близо до Нижни Новгород. Фермата, която управля-

ва сега, произвежда екологични продукти и за идната година той планира закупуването на допъл-

нителна земя, за да отглежда кози и произвежда биологично-динамични млечни продукти, пред-

назначени за продажба в Москва. Земята в Болотово, на която биологично-динамичният земе-

делски проект работи успешно толкова дълго време, днес за съжаление е оставена на угар.

Друг забележителен пример за биологично-динамична инициатива в Русия е семейство Тужили-

ни, което живее в Сибир, недалече от град Иркутск. Тужилини ръководят сдружение, наречено

"Хармония", в което дават информация за биологично-динамичното земеделие, издават он-

лайн-списание, произвеждат биологично-динамични препарати и посеви за продажба, както и

притежават малък онлайн-магазин, в който могат да се поръчат ръчно изработена козметика,

билкови чайове и сушени билки. www.biodynamics-sib.narod.ru

С подобни дейности се занимава и намиращата се от 1995г. в Санкт Петербург организация с не-

стопанска цел "Биодинамика". В момента Ирина Белякова, директор на "Биодинамика", счита ак-

тивното лобирание за идеята в регионалните правителства и запознаването на земеделци и уче-

ници с програмата на компанията за свои основни задачи в подпомагането на развитието на био-

логично-динамичното земеделие. Ежегодно "Биодинамика" организира голяма, траеща 5 дни кон-

ференция, при която се събират всички активисти на биологично-динамичното земеделие и ново-

дошлите могат да се запознаят с философията на метода, като обогатят теоретичните си позна-

ния и съберат практически опит. Планът за бъдещето предвижда основаването на център за обу-

чение, в който редовно ще се предлагат семинари и селскостопанските производители ще полу-

чават подкрепа. www.biodinamika.narod.ru

Най-успешният производствено ориентиран проект беше осъществен от компанията "Тульский

Зверобой". От 2007г. предприятието е екологично сертифицирано, а от миналата година в него

започнаха да се използват биологично-динамични препарати за растениевъдство. Всички продук-

ти могат да бъдат поръчани и онлайн на адрес www.gog-polyana.ru в Москва.

тическо ниво за по-нататъшно развиване на стандартите и рамковите условия за екологично и биодинамично земеделие. www.biodynamic.ru/ru/agrosafia. Агрософия е също така член на IFOAM.

В Русия съществува също така възможността за сертифициране на земеделски предприятия като биологично-динамични. Отговорна за сертифицирането е компанията Еко-Контрол. www.eco-control.ru.

Автор: Катя Бикова, ЕкоConnect

Превод от немски: Галина Димитрова

* * * * *

4. Биохрани с лице: Да деанонимизираме хранителната верига!

В супермаркета могат да се купят тиквено семе от Китай и био-чушки от Египет. Потребителите обаче все повече се интересуват от продължителността на транспорта и "въглеродния отпечатък" и се питат, колко доверие може да се има на продукт, изминал такъв дълъг път. Така за една част от потребителите директната връзка с производителя става все по-важна.

Само малък процент от продуктите стига до потребителя директно от производителя. Не може да има други възможности връзка между

www.ec.europa.eu
Commission

всяко селскостопанско предприятие собствена търговска марка. Какви има за създаването на директна производителите и крайните

потребители на продуктите в биомагазина или супермаркета? Директна връзка може да се изгради например, като името и адресът на стопанина се разположи до предлагания продукт, върху опаковката на продукта се постави обикновен етикет с логото и адреса на местния производител или се създаде специална опаковка, на която е отпечатана снимка на стопанина или код, който може да се въведе на страница в Интернет. Вижте по-долу няколко примера:

Зърнопроизводители:

Зад всеки продукт стои местен производител или преработвател от сдружението за биоземеделие Bioland. Този е представен на черно-бяла снимка върху опаковките на макаронени изделия, зърнени закуски и др. На уеб страницата производителите се представят в своята регионална среда - предимно Южна Германия.

Ei.Q. - От семейства за семейства: Био-яйца от семейни предприятия, спазващи строго директивите на Bioland. Към всяка опаковка с яйца е приложена визитна картичка на производителя. На професионално изградения сайт всяко семейство се представя със снимка и кратък текст и кани читателите да посетят фермата им. Имат честна ценова система и подкрепят социални организации. Инициативата се подкрепя от Bioland и една агенция за маркетинг. Така се осигурява прозрачност за потребителите и се предлагат продукти от екологични семейни ферми, подкрепящи био-идеята.

Био с лице (Bio mit Gesicht): една съвместна инициатива за качество на германската земеделска асоциация Naturland, търговските предприятия tegut и Feneberg и швейцарския изследователски институт FiBL. На опаковките са поставени номера, които могат да се зададат в сайта, за да покажат съответния производител или преработвател. По този начин купувачът може да направи виртуално посещение на предприятието: да научи, кой живее и работи в него, кои директиви се спазват, какви интересни новини има от там? Освен това има информация за други продукти и рецепти, както и възможност за оставяне на коментари. Продукти с този етикет се предлагат в магазините на tegut, филиалите на Feneberg и избрани магазини за природни храни.

Търговски център на асоциацията на биоземеделците LBLA в Латвия: Всички регионални продавачи са членове на асоциацията, поради което потребителите могат да бъдат сигурни, че

ще получат само продукти от сертифицирани биологични суровини, дори когато поради недостатъчно развита инфраструктура преработените продукти не са сертифицирани за екологична преработка. Магазинът предлага произведени в региона свежи и сушени продукти. Имената на производителите са изписани на опаковката, а съответните адреси могат да бъдат намерени на сайта на асоциацията.

(Източници: www.kornbauern.de, www.ei-q.com, www.bio-mit-gesicht.de, www.ekoprodukti.lv)

Автор: Инка Заксе, EkoConnect

Превод от немски език: Галина Димитрова

* * * * *

5. Многостранни предимства за българските Родопи

В сърцето на впечатляващата природа на българските Родопи нидерландските организации Авалон и Арк започват реализацията на необичаен проект за използването на синергични ефекти. Синергиите възникват от съвместното действие на три вида стопанисване: екологично земеделие, екотуризъм и мениджмънт на природните ресурси. Тъй като на всеки от тези три компонента се отдава еднаква важност, има шанс да се постигне ситуация, печеливша за всички.

Източните Родопи са известни с непокътнатата си природа и дружелюбността на жителите си. Въпреки това регионът е доста беден. Местните стопани напускат областта, защото поради свръхпаша обширните и някога много плодородни пасища носят все по-малко приходи. В миналото интензивната паша е оставяла на вегетацията твърде малко време за възстановяване. Целите на проекта за насърчаване на регионалната икономика, възникнал през 2009 год. под ръководството на организация Авалон и фондацията за опазване на околната среда "Арк", са борба с бедността, предотвратяване на напускането на селата, прекратяване на свръхпашата, както и насърчаване на устойчивите концепции в областта на земеделието и туризма.

www.avalon.nl

В проекта вземат участие стопани, туристически предприемачи, овчари и организации от цялата територия на Източните Родопи, занимаващи се с опазването на околната среда. Местните координатори на проекта ги подпомагат с цел подобряване и разрастване на усилията им. В допълнение Арк и Авалон създадоха в България национална проектна група, която се занимава с по-нататъшното проучване на всички аспекти на трите вида стопанисване и изследва потенциалите на синергичните ефекти между тях. Така например на избрани селски стопани и (потенциални) предприемачи от туристическия сектор се предлагат курсове по английски език, както и въведения в различните методи на екологичното земеделие.

Възможностите за разработване на верига за екологични храни (от местния селскостопански двор директно до потребителя) също се проучват и земеделците биват подтиквани да отворят селскостопански пазари в собствените си дворове. Проектната група предлага помощ и при намирането на възможности за финансиране на нови дейности като например насърчаване на иновативни, природосъобразни концепции за туризъм в региона. Допълнително се подпомага и повторното заселване на локално застрашени полезни животни, за да се спасят полуоткритите ландшафти от напълното им гъсто залесяване. Т. нар. полуоткрит ландшафт е с особена екологична стойност, защото предоставя основата за един изключително широк спектър от дива флора и фауна. Това е един от ландшафтите с най-голямо биологично многообразие в Европа.

Дългосрочният успех на проекта зависи най-вече от икономическото разрастване на региона. За да бъде осигурен той, се залага от една страна на продажбата на биопродукти, а от друга на туристите, които ще посетят този красив регион и непокътнатата му природа. Ето защо е задължително представянето на всички инициативи на проекта да бъдат обединени под една ясно очертана единна обществена кампания: в процес на създаване са вече уеб-страницата и географските карти на региона, за да се покажат всички аспекти на проекта и потенциалните посетители да могат бързо да се информират за основните атракции. В самия регион работата е

концентрирана основно върху развитието на участващите земеделски предприятия, пансиони, възможни туристически дейности и т.н. Целта е проектът да получи ясно разпознаващ се цялостен облик (или да се превърне в запазена марка), което да се постигне чрез обединението на всички участници в проекта под общо име и лого.

Автор: Линда Хюсман, Авалон

Превод от немски: Десислава Златанова, редакция: Галина Димитрова

* * * * *

6. Зимният грах и зимната бакла в екологичното земеделие

Отглеждането на бобови растения в Европа е намаляло в последните години. Преобладаващите летни сортове фуражен грах и бакла са податливи на плевели и се влияят неблагоприятно от пролетните суши. Зимни сортове досега почти не се отглеждат в Централна Европа. Причините за това са ниската им студоустойчивост както и изместването им от други култури. При това отглеждането на студоустойчиви бобови растения има много предимства: предпазване на почвата от ерозия през зимата и ефективно средство за регулиране на разпространението на плевелите. Освен това добивът от зимните сортове е по-голям отколкото от летните култури, особено при сух пролетен период

SP Veres

Университетът в Касел Германия е провел изследване на зимни сортове грах произхождащи от генна банка с цел да установи дали са подходящи за отглеждане в екологичното земеделие. В Германия зимните сортове грах са се отглеждали в малък обхват в първата половина на миналия век, а днес са почти изчезнали от немските земеделски площи. Учените са установили, че сортът EFB 33, който междуременно е регистриран в Италия, се отличава с достатъчна зимна устойчивост. Добивът чиста биомаса при този сорт от посевен материал без примеси възлиза на 6 т/ха. При зимният грах може да се използва цялото растение под формата на зелен фураж, за силаж както и за преработка в биогазовите станции. От друга страна, ако видът EFB 33 е предназначен за вършидба, се препоръчва засаждане в примес с поддържащи култури, за да се намали опасността от зараза с мъхове и други талусни растения. Подходящи за тази цел са ръж както и тритикале. Добивът на зърно възлиза на 2-4 т/ха. Ако напоителните условия позволяват, с помощта на зимния грах могат да се добият две екологично чисти реколти в рамките на една година: през септември се засява зимният грах, а в средата на май се събира реколтата от цялостното растение. Тъй като земеделската площ след това е почти свободна от плевели, може без допълнителна обработка на земята непосредствено да се премине към посаждането на друга култура, например царевица.

Отглеждането на зимната бакла е малко по-трудно. В Германия се използва само един сорт: Хиверна, чиято студоустойчивост достига само до -10°C . Както опити в немската провинция Саксония показваха, сортът има също така и много високо съдържание на танини поради което е подходящ за обработка само като фураж за преживните животни. Въпреки това именно в години със закъснял пролетен посев и сухо лято добивът от зимната бакла е по-голям отколкото от летните сортове. Бобовите растения се нуждаят от много вода и зимната влага може успешно да се използва. Във връзка с промяната на климата това се оказва все по-важно предимство.

Подробни информации можете да получите тук или чрез Werner Vogt-Kaute, от дружеството Naturland.

Автор: Кристоф Арнд, EkoConnect

Превод от немски: Таня Гочева-Боева

* * * * *

7. Белоруски производители на картофи се срещат с екоземеделци

Картофите са много важни в Беларусия: Това е страната с най-голяма средна консумация на картофи на човек в света. Освен това Беларусия е един от най-важните доставчици на картофи за Русия.

Специално за частните земеделци, от които в Беларусия има много малко, отглеждането на картофи е важен източник на приходи. На руския пазар биокартофите все повече се търсят, в Беларусия обаче все още няма нито един декар сертифицирана екологична земеделска площ.

Ето защо през септември тази година Екоконект покани група от четиринадесет земеделци и завеждащи производството от Беларусия да се срещнат със свои колеги от Северна Германия, работещи по методите на екологичното земеделие – Баукхоф Деметер (Bauckhof Demeter) и Гут Йорзен Биоланд (Gut Oehrsen, Bioland). Освен това участниците в срещата посетиха и най-голямото мероприятие в Европа свързано с отглеждането на картофи – т.нар. изложение Потато Юрп (PotatoEurope), свързващо производители от цяла Европа. Мероприятието, подпомагано от организация Авалон и фондация “Робърт Бош”, доведе до нарастване на усета за важността на екологичното земеделие, както и на разбирането, че добре отглежданите биокартофи носят много по-високи приходи от тези, добити от не добре обработвани конвенционални полета.

Автор: Кристоф Арндт

Превод от немски: Десислава Златанова

Boris Voelkel

* * * * *

8. Локално хранене за глобална промяна в Унгария

На 10 октомври в Унгария започна съществуването си една нова форма на хранене. Идеята за нея е на една канадска двойка, която иска да стимулира „локалното хранене за една глобална промяна“. Идеята им беше наречена „Храна на 100 мили“ и продължи цяла година. В Унгария името на проекта е „Храна на 50 километра“ и той ще трае един месец.

Идеята е много проста: участникът/участничката се съгласява да купува хранителни стоки само от местни производители, които живеят в радиус от 50 км от неговото/нейното жилище.

Защо участниците в тази инициатива са убедени, че тя е полезна?

На първо място това драстично намалява емисиите от въглероден диоксид, защото продуктите не се транспортират на стотици и хиляди километри, докато стигнат до клиента. Второ, по този начин се отделят по-малко отпадъци, защото продуктът не се доставя и така се избягва опаковането. Освен това, когато човек се храни според сезона, се консумират по-малко химикали, тъй като не се налага храната да бъде устойчива на няколко часа транспорт. И в крайна сметка един човек, който се храни по този начин, помага ефективно на малките местни производители да се наложат спрямо големите вериги супермаркети.

„Храна на 50 километра“ с други думи означава да живееш по-здравословно и едновременно с това да мислиш за околната среда. Участниците се делят на три нива – начинаещи, напреднали начинаещи и напреднали. По този начин всеки може да реши, колко от правилата ще приеме в своята диета. Все пак целта на тази инициатива е да се променят пазарните навици, за да се консумират повече сезонни и регионални продукти. Участниците в инициативата обменят опит в Интернет на адрес <http://messzelato.hu/50km/?lang=en>.

Автор: Зофия Плихал

Превод от немски език: Светла Дойчинова, редакция: Галина Димитрова

[www. messzelato.hu](http://www.messzelato.hu)

* * * * *

Дарения за жертвите от катастрофата с токсичната червена кал в Унгария

Уважаеми читатели, вероятно всички сте чули за екокатастрофата с червена кал, която стана на 5 октомври 2010 г. в Унгария. Инцидентът разруши цели области и живота на хиляди хора в тях. Възстановяването и смекчаването на последиците от катастрофата изискват огромни усилия както от страна на обществото, така и от страна на институциите. Повече информация за събитието и възможностите за помощ и дарения на Унгария, може да намерите тук:

http://www.mfa.gov.hu/kulkepviselet/JP/en/en_Hirek/Szamlaszam_en.htm

<http://www.segelyszervezet.hu/>

Превод от немски език: Светла Дойчинова

* * * * *

9. Събития:

Дата	Събитие	Място	Тема	линк/ контакт
16.02.-19.02. 2011	БиоФах 2011	Нюрнберг, Германия	Водещ био – панаир за доставчици и лицата, вземащи решения от цял свят	www.biofach.de
26.05.-27.05. 2011	Шеста международна конференция “Форум за органичен маркетинг”	Варшава, Полша	Форумът за органичен маркетинг е международна конференция за обработка и продажба на хранителни биопродукти, естествени стоки	www.organic-marketing-forum.org

Превод от немски език: Светла Дойчинова

* * * * *

Търсене и предлагане:

Нашите информационни бюлетини достигат до повече от 700 читатели, защото много преводачи-доброволци не щадят силите си. За да засилим нашият колектив търсим преводачи- доброволци, които да превеждат от немски/английски на български. Моля при интерес пишете на:

redaktion@ekoconnect.org

Превод: Анелия Парапанова

Хареса ли Ви информационният ни бюлетин? Тогава ще се радваме, ако го препоръчате на заинтересовани Ваши колеги и познати.

Ако сте получили информационния ни бюлетин чрез препратка и искате от сега нататък да го получавате лично, Ви молим да ни напишете имейл с текст „Subscribe EkoConnect Infobrief“ на електронен адрес redaktion@ekoconnect.org.

Ако за в бъдеще не искате вече да получавате бюлетина ни, моля да ни напишете имейл с текст „Unsubscribe EkoConnect Infobrief“.

С уважение

Редакторите на информационния бюлетин

Avalon е международна нон-профит-организация в Холандия и активно насърчава екологичното земеделие. Avalon подпомага селските общини в средно- и източноевропейските региони и освен това се стреми към изграждането на едно устойчиво селскостопанско общество. По този начин помагаме на природата и околната среда, на социалните условия и местното стопанство - винаги в тясно съдействие с местни организации като например общините, земеделците, властите и т.н.

Мрежа Avalon

Една от най-важните ни цели е да сближим организации, правителства, университети и експерти чрез информиране и дискусии за екологичното земеделие и опазването на околната среда. Знание и изграждането на капацитети, а и веригата и развитието на пазара играят важна роля в програмите относно политиката на земеделието и околната среда. Мероприятията обхващат семинари, обучения за предприятия-моделни, от които ще учат други, изграждане на институции и проекти за укрепяне.

Чрез обединението на всички участници се разгръща една огромна мрежа с повече от 150 активисти в областите на екологичното земеделие, опазването на околната среда, биологичното разнообразие и устойчивото развитие на селскостопанското пространство. Тази мрежа свързва хора, които участват в проектите на Avalon, помежду си и с експерти в европейски и световен мащаб. Avalon поддържа мрежата чрез комуникация и създаването на инструменти за изграждане на капацитети.

Членство

Искате да станете член в мрежата? Моля, попълнете формуляра за регистрация на нашия уебсайт ([www.avalon.nl / Netz](http://www.avalon.nl/Netz)). Вече сте член? Тогава поканете колеги, приятели или други заинтересовани да станат член на мрежата.

EkoConnect е нон-профит-организация със седалище в Германия и насърчава обмена на информации, знание и опит в областта на екологичното земеделие. Организацията служи като мрежа за хора и организации, ангажиращи се в био-сектора в Западна и Източна Европа, в която те да се срещат и да съдействат едни с други.

Основната цел е подпомагане на мероприятията за устойчиво развитие на екологичното земеделие в Средна и Източна Европа, обединяване на активисти и повишаване на разположивостта на екологично произведени хранителни стоки. За целта EkoConnect функционира като информационен център, насърчава възможности за запознаване, обмен на опит и тренинзи и подпомага частни и обществени институции при изграждането на структури на екологичното земеделие. Подкрепя при това EkoConnect получава от борд от експерти, които го съветват при елементарни и стратегически въпроси.

Членство

Членове на EkoConnect са експерти и организации от цяла Европа с дългогодишен опит в прилагането на екологични земеделски структури, а и други, които не са експерти, но се интересуват от философията зад био-идеята или искат да я насърчават. Вие може да помогнете, да насърчавате работата ни, като станете „подпомагащ член“ или „редовен член“. Моля, попълнете формуляра за регистрация на уебсайта ни (<http://www.ekoconnect.org/membership.html>). Вече сте член? Тогава поканете колеги, приятели или други заинтересовани да станат член на EkoConnect.

Превод: Паул Шмиц

In Partnership with Avalon under the Network programme 2010 financed by DG Environment Life +